

UZASADNIENIE

Powódka S. K. w pozwie z dnia 28.12.2009r. wносиła o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w S. na jej rzecz kwoty 36.000 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 1 listopada 2009r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę ; kwoty 32.000 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 1 listopada 2009r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za pogorszenie jej sytuacji życiowej po śmierci matki , kwoty 6.814 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 1 listopada 2009r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów leczenia oraz zniszczonej odzieży. Powódka wносиła również o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania.

Uzasadniając żądanie pozwu wskazał, że wszystkie zgłoszone roszczenia wywodzi z wypadku drogowego w którym uczestniczyła w dniu 8 lipca 2009r. na drodze krajowej nr (...)w miejscowości W.. Kierujący samochodem osobowym marki M. (...) (ojciec powódki) z niewyjaśnionych powodów zjechał na przeciwległy pas ruchu doprowadzając do zderzenia z ciągnikiem siodłowym marki Iveco z naczepą. Kierowca i jego żona M. K. (matka powódki) ponieśli śmierć, a siedzące na tylnym siedzeniu M. pasażerki córki: S. i L. K. z obrażeniami ciała zostały przewiezione karetką pogotowia do Szpitala w G.. Po kilku dniach S. K. u której stwierdzono poważniejsze obrażenia została następnie przewieziona do Szpitala Wojewódzkiego w R., gdzie na Oddziale (...)wykonano badanie twarzoczaszki, które wykazało wieloodłamowe złamanie kości nosa z przemieszczeniem odłamów i złamanie przegrody kostnej nosa. W dniu 27 lipca 2009r. przeszła zabieg operacyjny. W szpitalu przebywała do 31 lipca 2009r., po czym wypisana do domu z zaleceniem kontroli ortopedycznej i laryngologicznej.

Pozwane (...) Towarzystwo (...) przejęło zastępczą odpowiedzialność cywilną za sprawcę wypadku z tytułu umowy ubezpieczenia komunikacyjnego o.c. i w ramach likwidacji szkody wypłaciło powódce z tytułu zadośćuczynienia kwotę 14.000,00 zł. przyjmując przyczynienie się powódki do zwiększenia rozmiarów szkody przez brak zapiętych pasów bezpieczeństwa, których samochód nie posiadał, co nie wydaje się być uzasadnione. Zdaniem powódki - kwotą odpowiednią dla niej z tego tytułu byłaby kwota 50.000,00 zł.

Na skutek śmierci matki powódki M. K. znacznie pogorszyła się jej sytuacja życiowa. Pozwany ubezpieczyciel wypłacił powódce z tego tytułu kwotę po 14.000zł. Kwoty te nie wydają się być stosowne w rozumieniu art. 446 § 3 Kodeksu cywilnego, gdyż nie uwzględniają w dostatecznym stopniu rozmiaru pogorszenia się tej sytuacji, a w szczególności faktu, że powódka jest obcokrajowcem i rodzice byli dla niej jedynymi osobami, na których mogła liczyć. Stąd kwotą stosowną z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej powódki winną być podwyższona o 32.000zł.

Pozwane towarzystwo wypłaciło także powódce kwotę 231 zł za zniszczoną odzież której wartość powódka oszacowała na 815 zł . Koszty dojazdu jej siostry wraz z mężem do niej w trakcie pobytu w szpitalu wyniosły co najmniej 8.159,84zł. Pozwany wypłacił z tego tytułu jedynie kwotę 2.129,61zł. Na pozostałą kwotę dochodzoną pozwem składają się – kwota 6.030zł. tytułem zwrotu kosztów dojazdów do szpitala siostry powódki wraz z mężem ,oraz kwota 584zł. za zniszczoną odzież.

Pozwane Towarzystwo (...) S.A. w S. wносиło o oddalenie powództwa S. K. w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa adwokackiego .

Pozwany wnosząc o oddalenie powództwa podnosił zarzut przyczynienia się do powstałej szkody, związany z faktem, iż powódka podróżowała pojazdem, który nie miał zamontowanych pasów bezpieczeństwa na tylnych siedzeniach. Powyższa okoliczność powinna stosownie do treści art. 362 kc skutkować zmniejszeniem obowiązku odszkodowawczego ubezpieczyciela. bowiem powódka zdawała sobie sprawę z tego, iż podróżując pojazdem w którym brak było zamontowanych pasów bezpieczeństwa zwiększa ryzyko powstania uszczerbku na zdrowiu. W tych okolicznościach w ocenie pozwanego stopień przyczynienia się powódki do powstałej szkody wynosi 30 %.

Natomiast roszczenie o zasądzenie zadośćuczynienia pieniężnego w oparciu o przepis art. 445 § 1 k.c. w wysokości 36.000,00 zł, jako nieadekwatne do rozmiaru ujemnych następstw w zdrowiu powódki powstałych w następstwie wypadku, winno zostać oddalone.

Pozwany wypłacił powódce tytułem zadośćuczynienia kwotę 14.000,00 zł. Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pozwany uwzględnił całokształt okoliczności sprawy potwierdzonej nadesłaną dokumentacją medyczną, a w szczególności rozmiar odniesionych obrażeń ciała, stopień natężenia cierpień fizycznych i psychicznych, ich długotrwałość, nasilenie bólu oraz wiek poszkodowanej. Ponadto przyznana kwota 14.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego uwzględnia stopień przyczynienia się powódki do powstałej szkody. Roszczenie o odszkodowanie z powodu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej również nie zasługuje na uwzględnienie. Powódka dochodząc roszczenia odszkodowawczego w wysokości 32 000 zł powinna je udowodnić zarówno co do zasady jak i co do wysokości (art. 6 k.c. i 232 k.p.c.). Powódka nie przedstawia żadnych dowodów na okoliczność znacznego pogorszenia jest sytuacji życiowej, które uzasadniałyby zasądzenie na jej rzecz kwoty 32000 zł.

Strona pozwana wносиła również o oddalenie dalszych roszczeń powódki w tym roszczenia o zwrot kosztów zniszczonej odzieży w kwocie 584 zł, albowiem roszczenie w tym zakresie również nie zostało udowodnione.

W toku rozprawy powódka rozszerzyła żądanie pozwu (k. 585 in.) o dalszą kwotę 33.060 zł. z czego 30.000 zł. tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznany krzywdę, 3.060 zł. tytułem kosztów leczenia związanych z opieką osób trzecich.

Wniosła także o ustalenie odpowiedzialności pozwanego (...) S.A. za ewentualne dalsze następstwa wypadku mogące ujawnić się w przyszłości u powódki S. K.. Jak wynika bowiem z opinii biegłych lekarzy powódka S. K. doznała w wypadku bardzo poważnych obrażeń ciała. Biegły z zakresu chirurgii ogólnej lek. P. R. określił związany z tym trwały uszczerbek na zdrowiu na 30%, biegły lekarz ortopeda - traumatolog lek. A. P. - 19%, zaś biegła otolaryngolog lek. M. C. - 15%. Z opinii tej ostatniej wynika, że u powódki w przyszłości mogą powtarzać się uporczywe krwawienia z nosa, co może spowodować konieczność leczenia operacyjnego nosa - chirurgiczna operacja przegrody nosa. Może ona też odczuwać okresowe dolegliwości bólowe - w okresach zaostrzeń może zachodzić potrzeba zażywania leków przeciwbólowych. Ich koszt określiła na 20-30zł. miesięcznie. Podobnie wypowiedział się lekarz P. R., który również nie wykluczył możliwości wystąpienia w przyszłości nowych dolegliwości mających związek z doznanym urazem.

Biegły chirurg A. P. ustalił w swej uzupełniającej pisemnej opinii z dnia 24 sierpnia 2011r., że S. K. przez okres 3 miesięcy po wypisaniu ze szpitala, to jest od dnia 1 sierpnia 2009r. przy zwykłych czynnościach codziennych wymagała pomocy osób drugich. Przez pierwsze dwa miesiące - do końca miesiąca września 2009r. w wymiarze 4 godz. dziennie i przez następny miesiąc październik 2009r. - w wymiarze 2 godz. dziennie. W sumie - 306 godz. W tym okresie powódka mieszkała w W., gdzie odpłatność za tego typu pomoc i opiekę wynosiła co najmniej 10 zł. za 1 godz. Należność z tego tytułu wynosi 3.060,00 zł.

Strona pozwana wносиła o oddalenie rozszerzonego powództwa w całości podnosząc, że powódka uzasadnia swe żądanie rozmiarem odniesionych obrażeń, w szczególności dolegliwości bólowych, ograniczeń ruchowych, cierpieniami psychicznymi, wpływu wypadku na jego życie osobiste, społeczne i zawodowe. Okoliczności te zostały wzięte pod uwagę przez Pozwaną w momencie ustalenia wysokości zadośćuczynienia w postępowaniu likwidacyjnym. Powyższe znalazło odzwierciedlenie w decyzjach o wypłacie zadośćuczynienia. Wskazano w nich wyraźnie, że przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia wzięto pod uwagę: charakter doznanego urazu, cierpienia fizyczne i psychiczne związane z wypadkiem i procesem leczenia, wiek poszkodowanej jak i długotrwałość i nasilenie bólu. składając pozew Powódka „wyceniła” swoją krzywdę łączną sumę 50.000 zł. Od dnia wniesienia pozwu nie miało miejsce żadne zdarzenie, które wpływałoby na zwiększenie krzywdy po stronie Powódki. Tym samym brak jest podstaw do uznania, że rozszerzenie powództwa jest uzasadnione.

Roszczenie z tytułu zwrotu kosztów opieki osób trzecich w wysokości 3.060,00 zł podlega oddaleniu jako niezgłoszone w pozwie. Jest to nowe roszczenie, które powódka mogłaby zgłosić wyłącznie w odrębnym postępowaniu. Powyższe roszczenie nie zostało w żaden sposób udowodnione. Pozwana oparła swoje roszczenie jedynie na stwierdzeniu zawartym w opinii biegłego chirurga A. P., iż w okresie 3 miesięcy od wypisania ze szpitala potrzebowała opieki osób trzecich przy zwykłych czynnościach życia codziennego, przez okres pierwszych dwóch miesięcy pomoc ta była potrzebna w wymiarze 4 godzin a przez kolejny miesiąc 2 godzin dziennie. Co więcej Powódka nie udowodniła również

faktu, iż w okresie tych trzech miesięcy rzeczywiście mieszkała w W.. W tym miejscu została jedynie podana taka informacja, nie zostało wskazane gdzie powódka mieszkała lub czy są osoby które ten fakt mogą potwierdzić. Pozwana wskazuje, iż w pozwie powódka podała adres zamieszkania w O.. Może to sugerować, iż wskazanie przez powódkę, że po wyjściu ze szpitala przebywała w W. ma jedynie na celu zwiększenie dochodzonego roszczenia (koszty opieki w O. są oczywiście niższe niż w W.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Powódka S. K. uczestniczyła w dniu 8 lipca 2009r. na drodze krajowej nr(...) w miejscowości W. w wypadku drogowym. Kierujący samochodem osobowym marki M. (...) (ojciec powódki) z niewyjaśnionych powodów zjechał na przeciwny pas ruchu doprowadzając do zderzenia z ciągnikiem siodłowym marki I. z naczepą. Kierowca i jego żona M. K. (matka powódki) ponieśli śmierć. Siedzące na tylnym siedzeniu samochodu M. pasażerki S. i L. K. z obrażeniami ciała zostały przewiezione karetką pogotowia do Szpitala w G..

Samochód rodziców powódki, który uczestniczył w wypadku posiadał ważne badania techniczne i był dopuszczony do ruchu. Nie posiadał natomiast na wyposażeniu pasów bezpieczeństwa dla pasażerów podróżujących na tylnym siedzeniu.

W wyniku zderzenia pojazdów u S. K. stwierdzono uraz twarzoczaszki, uraz mózgu w postaci stłuczenia płatów czołowych, złamanie kości przedstopia i palców stopy lewej.

Powódka została przewieziona do szpitala w G. gdzie była leczona w Oddziale (...) Szpitala Powiatowego w G. od 08.07.2009r do 14.07.2009r.. Po kilku dniach leczenia została w dniu 14 lipca 2009r. przewieziona do Szpitala Wojewódzkiego w R., gdzie na Oddziale (...) wykonano badanie twarzoczaszki, które wykazało wieloodłamowe złamanie kości nosa z przemieszczeniem odłamów i złamanie przegrody kostnej nosa. W czasie leczenia wystąpiło kilkakrotnie krwawienie z nosa zaopatrzone przez lekarza dyżurnego w Oddziale (...) w G. przez założenie tamponady przedniej nosa, a następnie w dniu 14.07.2009r zaopatrzone przez lekarza dyżurnego Oddziału (...) w R. założeniem tamponady tylnej na cewnikach Foleya. Tamponadę utrzymano przez 3 dni, a po jej usunięciu występowało niewielkie krwawienie jeszcze przez 3- 4 dni. Wykonano kilkakrotnie tomografię komputerową głowy i twarzoczaszki w której stwierdzono wieloodłamowe złamanie kości nosa z przemieszczeniem odłamów, złamanie przegrody kostnej nosa, po stronie lewej szczeliny złamania z kości nosa przechodzą na kość czołową przez przednią i tylną ścianę dolnej części zatoki czołowej lewej, złamanie kości sitowej prawej przechodzące na przyśrodkową ścianę prawego oczodołu, złamanie przedniej ściany prawej zatoki szczękowej przechodzące na dolny brzeg oczodołu, złamanie górnej ściany zatoki klinowej.

Doznany uraz spowodował długotrwałe następstwa zdrowotne w postaci rozstroju zdrowia z naruszeniem funkcji centralnego układu nerwowego - stłuczenie mózgu, które zostało wyleczone. Rozstroju zdrowia z naruszeniem funkcji układu oddechowego - złamanie nosa i zatok obocznych nosa. Rozstroju zdrowia z naruszeniem funkcji narządu ruchu - złamanie kości stopy lewej. Oszpecenia - uszkodzenia powłok twarzy - blizna nasady nosa około 1cm oraz deformacja kompleksu jarzmowe oczodołowego prawego powodująca zapadnięcie się oczodołu, cofnięcie gałki ocznej, bez zaburzeń ruchomości oka i bez ograniczenia pola widzenia.

Naruszenia funkcji układu oddechowego spowodowanego złamaniem kości powodowało utrzymywał się znaczący obrzęk tkanek twarzoczaszki uniemożliwiający swobodne oddychanie. Naruszenia funkcji narządu ruchu spowodowanego złamaniem kości stopy lewej należy przyjąć, że w okresie krytycznym urazu i bezpośrednio po nim niezaopatrzone złamanie uniemożliwiało prawidłowe funkcjonowanie narządu ruchu. (opinia P. R. biegłego z zakresu chirurgii ogólnej i medycyny ratunkowej k.456-461,522-525),.

W dniu 27 lipca 2009r. przeszła zabieg operacyjny polegający na zespoleniu kości lewej stopy drutami i śrubami W dniu 31 lipca 2009r. została wypisana do domu z zaleceniem kontroli w ortopedycznej i laryngologicznej.

W czasie pobytu w Szpitalu w G., a następnie w R. starsza siostra L. z mężem M. P. przyjeżdżali do niej kilka razy w tygodniu by wspierać ją na duchu. Kupowali dodatkową żywność . Odległość od miejsca ich zamieszkania w O. do Szpitala w R. wynosiła 260 km w jedną stronę Zeznań świadka M. P. (k. 603-604), zeznań L. K. (k. 607-608), zeznań S. K. złożonych na rozprawie w dniu 18 kwietnia 2013r.).

Po zakończeniu leczenia szpitalnego we wrześniu i październiku 2009 r. powódka zamieszkiwała u swojej siostry L. w jej mieszkaniu w O.. Zeznań świadka M. P. (k. 603-604), zeznań L. K. (k. 607-608), zeznań S. K. złożonych na rozprawie w dniu 18 kwietnia 2013r.

W okresie pobytu w domu siostry L. przeszła dwie sesje rehabilitacyjne śródstopia lewego w SP ZOZ O. w dniach 12.10.09 - 23.10.2009r., a następnie od 02.11. do 16.11.2009r.

Kolejną hospitalizację powódka przeszła w Oddziale Urazowo-Ortopedycznym SZPZOZ w O. w dniach 24.09.-25.09.2009r. z rozpoznaniem: zrośnięte złamanie II-V kości śródstopia lewego. Była leczona operacyjnie 24.09.2009r. - usunięcie drutów Kirschnera . W nodze ozostawiono śruby mikro które usunięto trakcie kolejnej hospitalizacji marcu 2010r. w Oddziale Urazowo-Ortopedycznym w O. .

Chcąc kontynuować naukę powódka przeniosła się na studia prawnicze z K. do W. i od października 2009r. zamieszkała w W. wynajmując stancję. Kontynuowała naukę na drugim roku prawa studiów dziennych . Korzystała z pomocy finansowej siostry i jej męża , którzy opłacali jej mieszkanie w W., szkołę, książki. Przyznaną rentę po rodzicach w kwocie 360zł przeznaczała na swoje potrzeby

W W. w listopadzie 2009 powódka przeszła kolejne zabiegi rehabilitacyjne krioterapi, 10 takich zabiegów wykupiła prywatnie . Poruszała się przy pomocy kul przez pół roku, bo nie byłam w stanie się poruszać bez kuli (zeznania świadka M. P. (k. 603-604), zeznań L. K. (k. 607-608), zeznań S. K. złożonych na rozprawie w dniu 18 kwietnia 2013r.)

Przed wypadkiem S. K. była zdrową osobą, w pełni sprawną fizycznie. Zmarli rodzice prowadzili działalność gospodarczą - handel odzieżą. Pieniędźmi dysponowała matka M. K., która faktycznie utrzymywała obydwie córki. S. K. studiowała na pierwszym roku Wydziału Prawa (...) Akademii im. (...) w K. . Rodzice wynajmowali jej mieszkanie, zapewniali jej też koszty utrzymania i nauki.

Rodzina powódki zamieszkała w Polsce od 1994 roku. Oprócz rodziców i siostry powódka nie miała na miejscu innych osób bliskich. Jej dziadkowie mieszkają w Rosji. Utrzymywała z nimi kontakt jedynie telefoniczny. Po wypadku przyjechali jedynie jej wujkowie i ciocia żeby wspierać ją i siostrę.

Po wypadku powódka zdana jest na siebie i pomoc siostry. Studiuje w trybie stacjonarnym i nie może podjąć stałej regularnej pracy Utrzymuje się z pracy dorywczej i renty po rodzicach w wys. 360zł. miesięcznie. Wydaje tylko na to co jest jej niezbędne. Wcześniej dzięki wsparciu rodziców nie miała takich problemów. Po rodzicach odziedziczyła razem z siostrą nieruchomości , działkę budowlaną, położona 4-5 km od O. o powierzchni 10 arów (zeznania powódki) .

S. K. do dnia dzisiejszego odczuwa bóle lewej stopy . Mam częste bóle głowy powodowane zmianą ciśnienia. Ma często zatłkane przegrody nosowe, występują też okresowe krwawienia. Lekarz laryngolog zalecił jej wykonanie operacji prostowania przegrody nosowej która powoduje problemy z oddychaniem (zeznania powódki, opinia biegłego lekarza otolaryngologa M. C. (k. 489-490,518), biegłego chirurga P. R. (k.456-461,522-525),.

Następstwem obrażeń stopy lewej są przewlekłe, dolegliwości bólowe, niewydolność statyczna (płaskostopie poprzeczne z koślawieniem palucha) , zmniejszenie wydolności dynamicznej stopy lewej (niemożność chodzenia na palcach stopy). Zmiany powyższe są zmianami trwałymi (opinia ortopedy A. P. k.473-474, 502).

Ze względu na niski wzrost 158 cm powódka przed wypadkiem chodziła w butach na obcasach a po wypadku może jedynie chodzić w trampkach albo płaskich butach. Wysilek taki jak dłuższy spacer jest dla niej męczący (zeznania powódki).

Następstwem wygojonych ran i złamań są także blizny i zniekształcenia twarzoczaszki . W przypadku powtarzających się uporczywych krwawień z nosa może zaistnieć konieczność leczenia operacyjnego chirurgicznego nosa-operacja przegrody nosa Opinia sądowno-lekarska biegłej-otolaryngolog M. C. k. 489-490,518)

Złamanie kości twarzoczaszki powodujących deformację kompleksu jarzmowo oczodołowego po stronie prawej spowodował trwale następstwa powodujące zmianę wyglądu twarzy nieakceptowaną przez powódkę. Możliwe i wskazane jest operacyjne przywrócenie dawnych rysów twarzy. W tej kwestii kości twarzoczaszki powódka była na konsultacji u lekarza chirurga. Lekarz chirurg stwierdził że można wykonać taki zabieg ale ze względu na wiek mogłoby to się skończyć oszpeceniem i go na razie odradził (opinii biegłego chirurga P. R. k.456-461,522-525 , zeznania powódki,

Pozwane (...) Towarzystwo (...) przejęło odpowiedzialność cywilną za sprawcę wypadku i w ramach likwidacji szkody wypłaciło powódce S. K. z tytułu zadośćuczynienia 14.000 zł. , z tytułu pogorszenia jej sytuacji życiowej po śmierci matki odszkodowanie w wysokości 14.000,00 zł. , odszkodowanie za zniszczoną w wypadku odzież osobistą w wysokości 231,00 zł. zwrot kosztów dojazdu do placówek medycznych w wysokości : 2.129,61 zł. Biorąc pod uwagę odległość z miejsca zamieszkania do szpitala (520 km) za zasadne uznano siedem takich przejazdów.

Ponieważ w pojeździe należącym do Y. K., którym jechały osoby poszkodowane nie było zamontowanych pasów bezpieczeństwa na tylnych fotelach fakt ten w ocenie pozwanego miał znaczący wpływ na rozmiar doznanych w wypadku urazów - liczne złamania kości twarzoczaszki u S. K.. Wobec powyższych okoliczności przyjęło ono w toku likwidacji szkody przyczynienie powódki do powstania szkody na poziomie 30 % .

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie złożonej do akt sprawy dokumentacji lekarskiej , opinii biegłego chirurga P. R. (k.456-461,522-525), opinii biegłego lekarza ortopedy A. P. (k.473-474, 502) opinii biegłego lekarza otolaryngologa M. C. (k. 489-490,518) zeznań świadka M. P. (k. 603-604), zeznań L. K. (k. 607-608), zeznań S. K. złożonych na rozprawie w dniu 18 kwietnia 2013r.

Okoliczności wypadku, obrażenia których doznała powódka i utrwalone zmiany w jej stanie zdrowia nie były sporne pomiędzy stronami . Wnioski wynikające z opinii biegłych nie były kwestionowane ani podważane przez strony.

Sąd odmówił w części wiarygodności zeznań świadków i powódki co do codziennych wizyt w szpitalu jej siostry i męża . Są one wewnętrznie sprzeczne i nie zasługują na uwzględnienie . O ile bowiem siostra powódki i jej mąż konsekwentnie wskazywali , że wizyty te odbywały się codziennie to powódka w swoich zeznaniach wskazała ,że było to kilka razy w tygodniu. Również doświadczenie życiowe wskazuje , że pokonywanie codziennie trasy 260 km w jedną stronę (520 km w obie strony) byłoby męczące i ekonomicznie nieuzasadnione. Skoro L. K. nie prowadziła wówczas działalności gospodarczej z uwagi na stan zdrowia zapewne mogła wynająć na ten czas mieszkanie lub pokój w R. jeżeli chciała wspierać siostrę na miejscu.

Sąd zważył, co następuje.

Strona pozwana nie kwestionowała swojej zastępczej odpowiedzialności za sprawcę przedmiotowego zdarzenia wynikającej z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej samoistnych posiadaczy pojazdów mechanicznych. podnosząc bezpodstawność zgłoszonych żądań co do wysokości żadanego zadośćuczynienia i odszkodowania ponad wypłacone kwoty.

Podnosiła zarzut przyczynienia się powódki do powstania szkody przez jazdę w pojeździe nie posiadającym pasów bezpieczeństwa dla pasażerów .

W ocenie Sądu zarzut przyczynienia się powódki do powstania szkody poprzez brak pasów bezpieczeństwa jest bezpodstawny. Pojazd którym podróżowała powódka miał ważne badania techniczne i był dopuszczony do ruchu . Brak pasów bezpieczeństwa dla wszystkich pasażerów w pojeździe skutkowałby również w chwili obecnej brakiem możliwości korzystania np. z pojazdów komunikacji miejskiej , co świadczy o bezzasadności postawionego zarzutu.

Zgodnie z treścią art. 445 § 1 k.c. naprawienie szkody niemajątkowej, tzw. krzywdy, może polegać m.in. na przyznaniu poszkodowanemu odpowiedniej sumy pieniężnej (zadośćuczynienia). Zasądzenie stosownej sumy pieniężnej - jako zadośćuczynienia za doznaną krzywdę – możliwe jest jedynie w sytuacjach unormowanych w art. 444 kc i 445 kc, a w szczególności w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, pozbawienia wolności i skłonienia kobiety do poddania się czynowi nierządnemu.

W przedmiotowej sprawie strona powodowa wystąpiła z żądaniem wypłaty na jej rzecz kwoty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, rozumianą jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienia psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia, w postaci powstania szpecących blizn, wyłączenia z normalnego trybu życia, konieczności korzystania z pomocy osób trzecich). Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień.

Zadośćuczynienie przewidziane w art. 445 § 1 k.c. nie ma przy tym spełniać celów represyjnych, lecz jest sposobem naprawienia krzywdy wyrządzonej jako cierpienia fizyczne oraz cierpienia psychiczne związane z uszkodzeniami ciała lub rozstrojem zdrowia (wyrok SN z 3 lutego 2000r., I CKN 969/98 LexPolonica).

W niniejszej kwestii sporną pozostawała jedynie wysokość sumy pieniężnej, jaka powinna zostać wypłacona na rzecz powoda tytułem zadośćuczynienia. Przepisy kodeksu nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględniać przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego, ponieważ wypracowała je judykatura, szczególnie Sądu Najwyższego. Zaznaczyć również należy, że strony nie były związane umowa ubezpieczenia i procentowy uszczerbek na zdrowiu wskazany przez biegłych na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002r. (Dz.U. Nr 234, póź. 1974) ma znaczenie jedynie posiłkowe przy ustalaniu należnego zadośćuczynienia.

Należy jedynie wskazać, że stanowisko powódki w tym względzie zawarte w piśmie rozszerzającym żądanie co do wysokości wskazanego % uszczerbku jest błędne. Nie uwzględnia bowiem faktu, że biegły P. R. wskazał także wysokość uszczerbku ocenianego przez biegłego ortopedę i oto-laryngologa oddzielnie.

Analizując bogate orzecznictwo w powyższym zakresie należy zauważyć, iż zadośćuczynienie z art. 445 kc ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (tak SN w wyroku z dnia 26 lutego 1962 r., 4 CR 902/61, OSNCP 1963, nr 5, poz. 107; w wyroku z dnia 24 czerwca 1965r., I PR 203/65, OSPiKA 1966, poz. 92; por. też wyrok z dnia 22 marca 1978r., IV CR 79/78 Monitor Prawniczy - Zestawienie Tez 2001/8 str. 469).

W odniesieniu do przedmiotowej sprawy należy zwrócić uwagę na fakt, iż treść art. 445 kc. pozostawia - z woli ustawodawcy – swobodę sądowi orzekającemu w ustalaniu wysokości zadośćuczynienia i pozwala – w okolicznościach rozpoznawanej sprawy – uwzględnić indywidualne właściwości i subiektywne odczucia osoby pokrzywdzonej (tak SN w wyroku z 19 maja 1998r., II CKN 756/97, niepubl.)

Powódka S. K. w sposób dotkliwy odczuła konsekwencje swojego uczestnictwa w zdarzeniu, przechodząc hospitalizację związaną z przeprowadzeniem zabiegów operacyjnych i rehabilitacyjnych. Dochodzenie do stanu sprzed wypadku komunikacyjnego połączone było z odczuwaniem długotrwałego bólu oraz niewątpliwie obaw o powrót do dotychczasowego życia. Nie można kwestionować przebycia szoku związanego z doznany urazem oraz braku akceptacji zmienionego wyglądu twarzy.

Ponadto okres po wypadku wiązał się z licznymi utrudnieniami życia codziennego, m.in. trudnościami w poruszaniu się, krwawieniami z nosa, bólami głowy.. Po przebytych zabiegach operacyjnych pozostały nie tylko blizny ale trwały uszczerbek na zdrowiu i świadomość, że całkowity powrót do zdrowia i sprawności fizycznej (stanu sprzed wypadku) jest niemożliwy.

W ocenie Sądu, mając na uwadze przytoczone okoliczności oraz opinie biegłych lekarzy, wskazać należy, iż w pełni zasadne jest żądanie strony powodowej większej kwoty zadośćuczynienia niż ta, którą wypłaciło pozwane towarzystwo.

Określając wysokość zadośćuczynienia Sąd miał na względzie fakt, iż strona pozwana wypłaciła już na rzecz powoda kwotę 14.000 zł. W ocenie Sądu doznana przez powódkę krzywda, wynikająca z uszczerbku na tle zdrowotnym pomimo częściowego już spełnienia świadczenia, czyni jego roszczenie zasadnym, głównie z uwagi na konsekwencje w życiu powódki, jaki spowodował przedmiotowy wypadek. Zdrowie jest, bowiem dobrem szczególnie cennym i przyjmowanie niskich kwot zadośćuczynienia w przypadku uszkodzeń ciała mogłoby prowadzić do niepożądanego deprecjacji tego dobra, co w ocenie Sądu, musi się spotkać ze zdecydowanym sprzeciwem. Powódka jest osobą młodą a wypadek przedwcześnie ograniczył ją ruchowo co przekłada się na możliwość wyboru form spędzania wolnego czasu. Powódka będzie musiała także podjąć w niedalekiej przyszłości decyzję co do zabiegów mających na celu wyprostowanie przegrody nosowej oraz usunięcia widocznej deformacji twarzy.

Mając zatem na uwadze powyżej wskazane kryteria i opisane wcześniej doznane przez S. K. cierpienia fizyczne i moralne, których indywidualne odczucia korespondują z przedstawionymi w sprawie opiniami biegłych lekarzy należy uznać, iż kwota objęta ostatecznie żądaniem pozwu z tytułu zadośćuczynienia – 80.000,00zł jest wygórowana, a kwota 14.000,00zł wypłacona z tego tytułu za niska.

W ocenie Sądu przy uwzględnieniu kwoty, która już została mu wypłacona przez stronę pozwaną zasądzona kwota 36.000,00 zł (łącznie 50.000,00 zł.) zrekompensuje jej utratę zdrowia i doznane cierpienia.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 i 822 k.c. należało orzec jak w punkcie pierwszym wyroku.

Strona pozwana nie kwestionowała również swojej zastępczej odpowiedzialności za sprawce wypadku komunikacyjnego w następstwie którego zmarła matka powódki na podstawie umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej samoistnego posiadacza pojazdu mechanicznego (art. 822 k.c.). Z tego tytułu również wypłaciła powódce kwotę 14.000zł uznając ją za uzasadnioną okolicznościami sprawy ..

Odnosząc się do roszczeń z art. 446 § 3 k.c. wskazać należy, że przepis ten służy możliwości częściowego choćby zrekompensowania szczególnej postaci uszczerbku, którym jest znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powstałego w następstwie tragicznego zdarzenia, którym jest śmierć najbliższego członka rodziny. Dlatego sformułowanie w art. 446 § 3 k.c. „o znacznym pogorszeniu sytuacji życiowej” nadaje odszkodowaniu z tego przepisu charakter szczególny. Chodzi tu wprawdzie o szkodę o charakterze majątkowym, jednak najczęściej ściśle powiązaną i przeplatającą się z uszczerbkiem o charakterze niemajątkowym, a więc o szkodę często trudną do uchwycenia i ścisłego matematycznie zmierzenia.

Odszkodowanie przywidziane w art. 446 § 3 k.c. obejmuje szkodę, która tylko do pewnego stopnia poddaje się materialnej wycenie, nie zawiera bowiem ścisłych reguł ustalenia jego wysokości. Stosowne odszkodowanie z art.446 § 3 k.c. obejmuje więc szeroko rozumiane szkody majątkowe w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej. Konieczną przesłanką zastosowania art. 446 § 3 k.c. jest stwierdzenie, że pogorszenie dotyczy materialnych warunków, a nie polega wyłącznie na cierpieniach moralnych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że celem odszkodowania z art. 446 § 3 k.c. jest kompensata niewymiernych szkód powodujących znaczne pogorszenie sytuacji życiowej osób bliskich zmarłego, których rozmiar nie może być dokładnie określony, tym niemniej przy określaniu wysokości odszkodowania należy m.in. mieć na względzie, że winno ono być utrzymane w rozsądnych granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa.

Znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, o którym mowa w art. 446 § 3 k.c., obejmuje niekorzystne zmiany bezpośrednio w sytuacji materialnej najbliższych członków rodziny zmarłego (niewyczerpujące hipotezy art. 446 § 2 k.c.), jak też zmiany w sferze dóbr niematerialnych, które rzutują na ich sytuację materialną.

W ocenie Sądu wskutek śmierci matki powódki niewątpliwie doszło do znacznego pogorszenia jej sytuacji życiowej. Przed wypadkiem powódka pozostawała na utrzymaniu rodziców. Z prowadzonej działalności gospodarczej matka opłacała powódce koszty utrzymania związane z kontynuowaniem nauki na studiach w K. . Opłacała wynajęte mieszkanie. Po tragicznej i niespodziewanej śmierci matki i jednocześnie ojca powódka utracił możliwość opieki osoby najbliższej. Poza siostrą jej rodzina zamieszkuje w Rosji. Można więc stwierdzić, że wskutek wypadku powódka pozbawiona została bliskości rodziny. Z pewnością w takiej sytuacji u każdego pojawia się bezradność i obawa o dalsze funkcjonowanie i zaradność w codziennych sytuacjach życiowych. Powódka została także zmuszona do zmiany swego otoczenia, zamieszkania u siostry, przeniesienia się na studia z K. do W..

W ocenie Sądu powyższe okoliczności jednoznacznie wskazują, że sytuacja życiowa powódki uległa znacznemu pogorszeniu.

Żądana z tego tytułu kwota 32.000zł. odszkodowania, po uwzględnieniu kwoty 14.000,00zł wypłaconej przez stronę pozwaną jest adekwatna do okoliczności niniejszej sprawy i ekonomicznie będzie odczuwalna dla powódki jako realne, adekwatne przysporzenie także z obiektywnego punktu widzenia. W sposób znaczący zrekompensuje powódce utratę ekonomicznego wsparcia ze strony matki w okresie studiów które nadal kontynuuje w systemie stacjonarym

Dlatego na podstawie art. 446 § 3 k.c. żądanie zapłaty dodatkowej kwoty 32.000,00zł zostało uwzględnione.

Jeżeli chodzi o roszczenie związane ze zwrotem kosztów leczenia powódki (zabiegów rehabilitacyjnych) i kosztów opieki osób trzecich to strona powodowa nie wykazała ich zasadności.

Przede wszystkim wskazać należy, że powódka jako osoba ubezpieczona korzystała z leczenia i rehabilitacji bezpłatnie w placówkach medycznych mających podpisany kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia. W trakcie pobytów szpitalnych miała zapewnioną fachową opiekę oraz wyżywienie. Niewątpliwie w tych ciężkich dla niej chwilach biorąc pod uwagę śmierć obojga rodziców wizyty siostry z mężem w szpitalu były jak najbardziej celowe z uwagi na konieczność zachowania kontaktu z osobami najbliższymi mogącymi udzielić powódce wsparcia. Pokonywanie przez siostrę powódki codziennie 520 km (w obie strony) z O. do szpitala nie było uzasadnione ekonomicznie. Deklarowane wydatki z tego tytułu mogły być zmniejszone poprzez wynajęcie mieszkania w R. lub G. na okres jednego miesiąca. Jak już wcześniej wskazano sama powódka zeznała, że wizyty te nie odbywały się codziennie, jak zeznała jej siostra oraz mąż, ale kilka razy w tygodniu. W ocenie Sądu na tej podstawie brak jest możliwości uwzględnienia żądania zasądzenia wyższej kwoty z tego tytułu poza wypłaconą przez pozwane towarzystwo.

. Strona powodowa nie udowodniła także braku możliwości korzystania z rehabilitacji w ramach NFZ ani zasadności odpłatnej rehabilitacji. Samo złożenie rachunków za rehabilitację nie czyni jej zasadną i wpływającą na poprawę stanu zdrowia powódki.

Jeżeli chodzi o zwrot kosztów opieki osób trzecich to wskazać należy, że po opuszczeniu szpitala powódka przeniosła się do siostry do O.. Z opinii biegłego ortopedy i wynika, że powódka wymagała w tym czasie pomocy osób trzecich. w wymiarze 4 godzin dziennie przez 2 miesiące, następnie 2 godzin dziennie przez miesiąc.

Legitymacja czynna w zakresie żądania zwrotu tych kosztów przysługuje poszkodowanemu niezależnie od tego, kto sprawuje opiekę nad nim (osoba bliska, np. żona lub osoba inna). Ewentualny rozmiar roszczenia przysługującego poszkodowanemu, jeżeli konieczna jest mu pomoc innej osoby, zależy od wysokości dochodu utraconego przez żonę rezygnującą z pracy lub działalności gospodarczej, a gdy opieka może być wykonywana przez osobę trzecią - wysokość odszkodowania nie może przekraczać wynagrodzenia osoby mającej odpowiednie kwalifikacje do wykonywania takiej opieki (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r. II CSK 474/06 LEX nr 274155). Poszkodowany może domagać się zwrotu kosztów opieki nad nim i kosztów rehabilitacji poniesionych przez członków jego najbliższej

rodziny (por. wyrok SN z 15 lutego 2007 r., II CSK 474/06, LEX nr 274155; wyrok SN z 4 marca 1969 r., I PR 28/69, OSN 1969, nr 12, poz. 229 i wyrok SN z 4 października 1973 r., II CR 365/73, OSN 1974, nr 9, poz. 147; por. także A. Cisek (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2008, art. 444, nb 11; M. Safjan (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2005, art. 444, nb 11 i 12; A. Śmieja (w:) System prawa prywatnego, t. 6, s. 682).

Pełnomocnik powódki zgłaszając roszczenie z tego tytułu zdaje się celowo niedostrzegać, że powódka zeznała, iż przez dwa miesiące po opuszczeniu szpitala nie mieszkała w W. ale w O. u siostry. Następnie zaś od października zamieszkała na stacji w W. i nie korzystała z pomocy osób trzecich.

Tym samym podstawę odszkodowania z tego tytułu nie mogą stanowić stawki godzinowe za opiekę obowiązujące na terenie W.. W ocenie Sądu powódce należy się zwrot kosztów opieki osoby trzeciej przez okres dwóch miesięcy w wymiarze 4 godzin dziennie, które nie powinny przekraczać łącznie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2009r. tj 1279zł (po 1/2 wynagrodzenia za miesiąc).

Podnieść również należy, że ograniczenie się w uzasadnieniu pozwu do twierdzenia, że dochodzone kwoty stanowią różnice pomiędzy zgłoszonym żądaniem w toku likwidacji szkody, a kwotami wypłaconymi przez stronę pozwaną, która nie uznała roszczenia w tym zakresie, nie spełnia wymogu nałożonego na stronę w art. 6. k.c. Twierdzenia stron nie mogą być uważane za materiał dowodowy w sprawie, ale podlegają ocenie Sądu w oparciu o zaoferowane dowody, których w niniejszej sprawie odnośnie celowości rehabilitacji i przyjęcia odmiennej stawki za godzinę opieki osób trzecich jak i czasu jej trwania brak.

Z tego względu żądanie zwrotu kosztów leczenia i opieki osób trzecich ponad kwotę 1279zł. podlegało oddaleniu.

Sąd uwzględnił żądanie odsetkowe wyrażone w pozwie, gdyż jest ono uzasadnione dyspozycją art. 481 § 1 k.c., wedle której wierzyciel może domagać się odsetek za okres opóźnienia w spełnieniu przez dłużnika świadczenia pieniężnego, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Według ugruntowanego w orzecznictwie poglądu, zgodnie z przepisem art. 481 § 1 kc odsetki należą się wierzycielowi od chwili, gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem wymagalnego świadczenia pieniężnego, a tylko w wypadkach wyjątkowych od chwili wyrządzenia szkody. Tym samym nie można podzielić oceny strony pozwanej, iż wyłącznie od dnia wydania wyroku zasądzającego odszkodowanie pozwany pozostaje w opóźnieniu z zapłatą, tylko z tego względu, że sąd ustala wysokość odszkodowania według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy. Wyrok zasądzający odszkodowanie nie ma charakteru orzeczenia kształtującego treść stosunku prawnego, czy orzeczenia waloryzującego wysokość należnego powodowi świadczenia.

Jeśli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, to dłużnik powinien spełnić świadczenie niezwłocznie po wezwaniu (art. 455 k.c.). W wypadku opóźnienia dłużnika wierzyciel jest uprawniony do odsetek od nieterminowo spełnionego świadczenia pieniężnego. Roszczenie o zapłatę odszkodowania co do zasady nie podlega odrębnym regułom w zakresie terminu spełnienia świadczenia przez dłużnika (...). Przyjęcie, że datą, od której należy zasądzić odsetki ustawowe jest data wyrokowania odnosi się do wyjątkowych sytuacji, gdy zasądzenie odszkodowania (roszczenia głównego) nastąpiło także według cen z tej właśnie daty. Rozwiązanie takie ma na celu ochronę dłużnika, gdy przyznanie odsetek od odszkodowania ustalonego według cen z daty orzekania za okres poprzedzający tę datę prowadziłoby do nieuzasadnionego uprzywilejowania wierzyciela kosztem dłużnika. W czasie bardzo wysokiej inflacji, która nastąpiła w poprzednim dziesięcioleciu, dla zapobieżenia podwójnej waloryzacji w judykaturze zaczęto przyjmować, że zasądzenie odszkodowania według cen z daty wyrokowania uzasadnia zasądzenie odsetek dopiero od tej daty. Wówczas ta praktyka skutecznie zapobiegała bezpodstawnemu wzbogaceniu poszkodowanego ale stosunki społeczno - gospodarcze są zmienne. Obecnie funkcja odszkodowawcza odsetek znów przeważa nad ich funkcją waloryzacyjną. W tej sytuacji zasądzenie odsetek od daty wyrokowania prowadzi w istocie do ich umorzenia za okres przed datą wyroku i stanowi nieuzasadnione uprzywilejowanie dłużnika, skłaniając go niekiedy do jak najdłuższego zwlekania z opóźnionym świadczeniem pieniężnym, w oczekiwaniu na orzeczenie sądu, znoszące obowiązek zapłaty odsetek za wcześniejszy okres. Skoro dłużnik nie płaci odszkodowania

niezwłocznie po wezwaniu go przez wierzyciela (art. 455 k.c.), to wierzyciel nie ma możliwości korzystania z należnego mu świadczenia pieniężnego, a doznany z tego powodu uszczerbek powinien zostać pokryty przez przyznanie odsetek za opóźnienie w zapłacie (tak Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 24 lipca 2008 r., V ACa 252/2008 LexPolonica nr 1995618, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach i Sądów Okręgowych 2008/4 poz. 4 str. 30, oraz Sąd Najwyższy - Izba Cywilna w wyroku z dnia 30 września 2009 r. V CSK 250/2009)

Również w przypadku kiedy Sąd ustalając wysokość zadośćuczynienia według stanu z daty wyrokowania jednocześnie zasądzi odsetki waloryzacyjne od daty wezwania do zapłaty, co łącznie przedstawia dla poszkodowanego ekonomicznie odczuwalną wartość nie prowadzi do naruszenia art. 455 § 1 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 25 marca 2009 r. V CSK 370/2008)

Podzielając przytoczone poglądy Sąd zasądził odsetki od kwoty 68.000zł (36.000,00 zł +32.000,00zł) wskazanej w pozwie od dnia 1 listopada 2009r. do dnia zapłaty skoro roszczenia w tym zakresie zostały zgłoszone stronie pozwanej już w dniu 15 września 2009r. (k.41) .

Natomiast od kwoty 1276,00 zł wynikającej z rozszerzenia powództwa z tytułu kosztów opieki osób trzecich od dnia następnego po decyzji pozwanego towarzystwa o odmowie wypłacenia odszkodowania z tego tytułu wysłanej stronie powodowej w dniu 5 kwietnia 2012r. (dowód nadania dołączony do pisma na k.585)

Należy zauważyć, że szkody na osobach nie zawsze powstają ze zdarzeniem bezpośrednio powodującym uszkodzenie ciała. Są one z istoty swej rozwojowe. Osoba poszkodowana nie może z reguły w momencie wszczęcia procesu dochodzić wszystkich roszczeń, bowiem następstwa uszkodzenia ciała niekiedy wywołują skutki, których dokładnie nie można przewidzieć ani określić, gdyż są zależne od indywidualnych właściwości organizmu, wrażliwości, przebiegu leczenia i rehabilitacji oraz wielu innych czynników. Trudności w przewidzeniu wszystkich następstw wypadku nie mogą, więc wykluczyć wystąpienia w przyszłości dalszych skutków uszkodzenia ciała obok tych, które się ujawniły.

Powyższym niedogodnościom przeciwdziała w sposób skuteczny ustalenie odpowiedzialności dłużnika za szkody mogące powstać w przyszłości z tego samego zdarzenia. Ustalenie to bowiem wiąże raz na zawsze sąd i strony, dopóki nie zostanie obalony wyrok zawierający takie ustalenie. Stąd doniosłe znaczenie tego ustalenia dla stron takiego stosunku prawnego, który nie jest jednym wyrokiem wyczerpany i wymaga - w celu usunięcia niepewności prawnej na przyszłość - trwałego ustalenia odpowiedzialności niewzruszalnego w przyszłych procesach o dalsze szkody. Zatem w sprawie o naprawienie szkody wynikłej z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia zasądzenie określonego świadczenia nie wyłącza jednoczesnego ustalenia w sentencji wyroku odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z tego samego zdarzenia (tak SN w uchwale składu 7 sędziów z dnia 17 kwietnia 1970 r., III PZP 34/69, OSNCP 1970, nr 12, poz. 217).

Z opinii biegłych lekarzy, a szczególności biegłego specjalisty ortopedy wynika jednoznacznie, iż powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu. Mimo operacji nie zostały zniwelowane obrażenia, których doznała. Powódka może odczuwać dolegliwości bólowe.

Następstwem wygojonych ran i złamań są blizny i zniekształcenia twarzoczaszki oraz niewielkie skrzywienie prawostronne przegrody nosa. W przypadku powtarzających się uporczywych krwawień z nosa może zaistnieć konieczność leczenia operacyjnego chirurgicznego nosa-operacja przegrody nosa/rhinoseptoplastyka (opinia biegłej otolaryngolog otolaryngologa M. C. k. 489-490,518)

Złamanie kości twarzoczaszki powodujących deformację kompleksu jarzmowo oczodołowego po stronie prawej spowodowało trwałe następstwa powodujące zmianę wyglądu twarzy nieakceptowaną przez powódkę. Możliwe i wskazane jest operacyjne przywrócenie dawnych rysów jej twarzy (opinia biegłego chirurga P. R. k.456-461,522-525),

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd na podstawie art. 445 § 1 k.c. w związku z art.189 k.p.c. orzekł jak w punkcie drugim wyroku.

Dalej idące żądania powódki jako niezasadne podlegały oddaleniu jako niezasadnione.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparte zostało na zasadzie odpowiedzialności za wynik postępowania stosownie do treści art. 98 kpc i 100 k.p.c.

Powódka dochodził łącznie kwoty 107.847,00zł , a zasądzone zostało na jego rzecz 69.276zł. tak więc utrzymał się ze swoim roszczeniem w 65%.

Powód ponosił w niniejszej sprawie następujące koszty : wynagrodzenie pełnomocnika określone na podstawie z § 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – 3600 zł plus opłatę skarbową od pełnomocnictwa -17zł. (łącznie 3617).

Strona pozwana poniosła analogicznie koszty związane z udziałem profesjonalnego pełnomocnika w wysokości 3617zł.

Skoro powód wygrał sprawę w 65 % to proporcjonalnie należy mu się od strony pozwanej zwrot kosztów wysokości 1085 zł (pkt 4 wyroku)

Orzeczenie w punkcie 5 wyroku Sąd oparł na treści art.113.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i art. 100 kpc.

/-/ Na oryginale właściwy podpis.-